

Statistik om läkemedel 2015

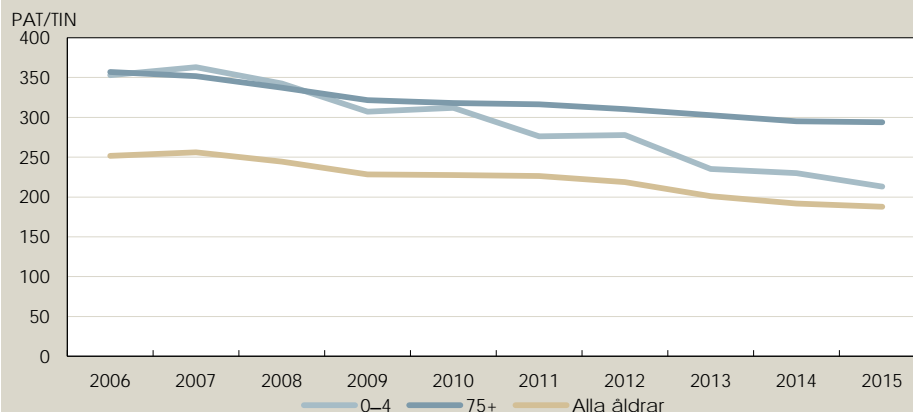
Läkemedel är den vanligaste behandlingsmetoden inom svensk sjukvård. Av befolkningen tog 66 procent ut minst ett läkemedel på recept under 2015, vilket är en i stort sett oförändrad siffra sedan flera år tillbaka. Förändringar har dock skett i användningen av enskilda läkemedelsgrupper som exempelvis antibiotika och hepatit-C läkemedel.

Antibiotika minskar mest bland barn

Sedan 2006 har antibiotikaförskrivningen minskat för alla åldrar. Den största minskningen ser vi bland barn 0–4 år. Vid en jämförelse av de två åldersgrupper där förskrivningen är som högst, barn 0–4 år och äldre 75+, kan vi se stora skillnader. Andelen barn 0–4 år som hämtat ut minst ett recept på antibiotika har sedan 2006 minskat med 40 procent medan motsvarande siffra för åldersgrupp 75 år och äldre är knappt 20 procent.

Figur 1. Antibiotikaförskrivning på recept 2006–2015

Antal patienter per tusen invånare (PAT/TIN)

ATC-kod: J01 exkl. J01XX05

Källa: läkemedelsregistret, Socialstyrelsen

Allt mer magsyremedel hämtas ut

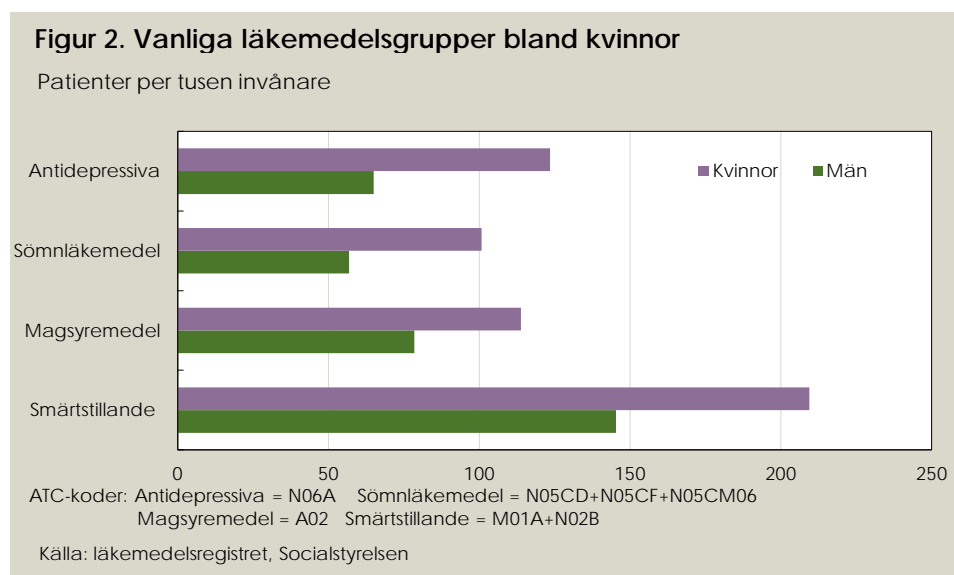
Sedan 2006 har andelen av befolkningen som hämtat ut magsyremedel ökat med drygt 20 procent medan antalet dygnsdoser per invånare har ökat med knappt 70 procent. Detta innebär att antal dygnsdoser som en patient hämtar ut i genomsnitt per år har ökat. Kvinnor i åldern 15–29 år är den patientgrupp där ökningen av dygnsdoser per patient är mest uttalad med över 70 procent. Motsvarande andel för samtliga patienter är 40 procent. År 2006 hämtade 28 500 kvinnor i åldern 15–29 ut cirka 60 dygnsdoser per patient. Motsvarande siffra för 2015 är 38 600 kvinnor och 103 dygnsdoser per patient. Magsyremedel kan även köpas receptfritt men receptförskrivningen står för över 80 procent av volymen.

Fortsatt ökning av nya hepatit-C läkemedel

De nya effektiva läkemedlen som kan bota hepatit-C började användas 2014. År 2015 fick drygt 2 600 patienter detta förskrivet på recept, vilket kan jämföras med cirka 1 000 patienter 2014. Kostnaden för förskrivna hepatit-C läkemedel 2015 uppgick till 1,5 miljarder kronor.

Kvinnor använder mer läkemedel än män

Kvinnor använder generellt sett mer läkemedel än män. Av kvinnorna i Sverige har 74 procent hämtat ut minst ett läkemedel, inklusive preventivmedel, under 2015 jämfört med 58 procent av männen. Smärtstillande medel, magsyremedel, antidepressiva och sömnmedel är några av de läkemedelsgrupper som flest kvinnor har hämtat ut. Andelen användare av dessa läkemedelsgrupper skiljer sig markant åt mellan könen.

Färre kvinnor hämtar ut korttidsverkande preventivmedel

Kvinnor i åldern 20–24 år är den åldersgrupp där störst andel användare av hormonbaserade preventivmedel återfinns. Hormonbaserade preventivmedel har i detta sammanhang delats in i två grupper, långtidsverkande som består av hormonspiraler och p-stavar och korttidsverkande som består av övriga hormonbaserade medel till exempel p-piller, p-plåster och p-ring. Sedan 2011 har användningen av korttidsverkande preventivmedel minskat generellt sett medan

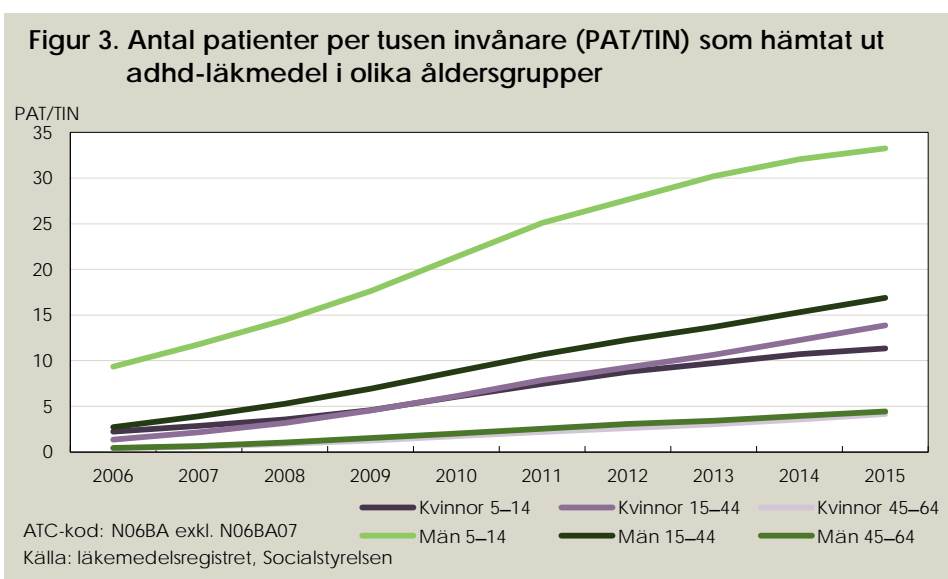
långtidsverkande har ökat. Ungefär 40 procent av kvinnor i åldern 20–24 år hämtade ut minst ett recept på korttidsverkande preventivmedel 2015 jämfört med nästan 50 procent 2011. I samma åldersgrupp har andel kvinnor som hämtat ut ett långtidsverkande preventivmedel ökat från 3 procent 2011 jämfört med 7 procent 2015. Det är svårt att dra slutsatser kring hur den totala användningen av hormonbaserade preventivmedel har förändrats över tid då långtidsverkande preventivmedel verkar under en längre period på 3–5 år och därmed inte hämtas ut varje år.

Fortsatt låg användning av läkemedel vid alkoholberoende

Alkoholberoende är ett av våra största folkhälsoproblem. Det är svårt att veta exakt hur många som missbrukar alkohol i Sverige men en uppskattning visar att det finns ungefär 330 000 personer i Sverige med alkoholberoende [1]. Under 2015 var det cirka 23 300 patienter som hämtade ut ett läkemedel mot alkoholberoende (ATC-kod N07BB), och denna siffra är i stort sett oförändrad sedan 2006. Den största användningen återfinns bland män i åldern 50–54 år.

Användningen av adhd-läkemedel ökar i åldern 45–64 år

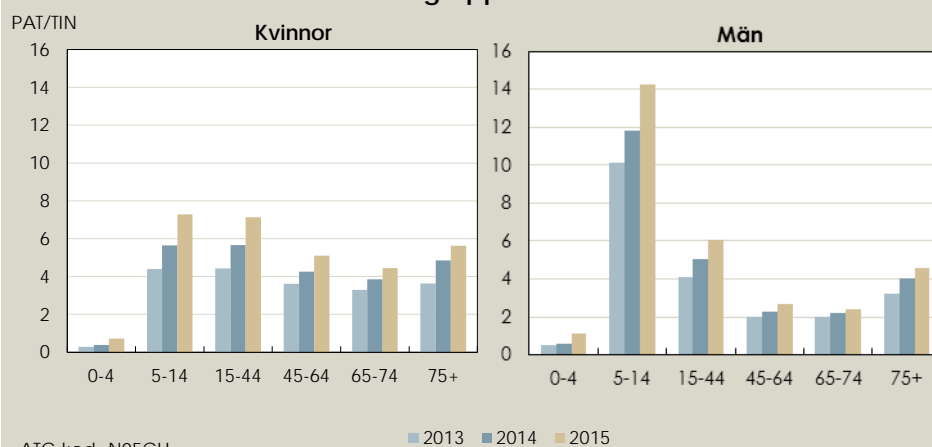
Sedan 2006 har antal patienter som tar ut adhd-läkemedel ökat kraftigt, inte bara bland barn och unga vuxna, utan även för de i åldersgruppen 45–64 år. Där har en ökning skett från drygt 1 000 patienter 2006 till drygt 10 000 patienter 2015. I denna åldergrupp är förskrivningen relativt jämn mellan kvinnor och män med 4,2 patienter per tusen kvinnor och 4,4 patienter per tusen män.

Melatonin ökar i alla åldrar

Melatonin är ett sömnhormon som finns naturligt i kroppen. Melatonin förskrivs främst till patienter med sömnrubbingar, vilket är vanligt vid till exempel adhd, och förskrivningen har mångdubblats sedan 2006. Det är dock viktigt att tänka på att ett nytt läkemedel ofta har en hög procentuell ökningstakt i början. Om vi istället endast jämför utvecklingen för de tre senaste åren kan vi ändå se att förskrivningen till alla åldersgrupper ökar. Kvinnors användning av melatonin har ökat mer än männens. Andel användare bland flickor 5–14 år har ökat med 66 procent. Störst andel användare totalt sätt har pojkar 5–14 år.

Figur 4. Antal patienter per tusen invånare (PAT/TIN) som hämtat ut melatonin i olika åldersgrupper

ATC-kod: N05CH

Källa: läkemedelsregistret, Socialstyrelsen

Referenser

1. Bättre insatser vid missbruk och beroende, del 1. (SOU 2011:35).

Mer information

Du hittar fler tabeller, diagram och annan information i Excel-filen.

www.socialstyrelsen.se/publikationer2016/2016-4-4

För dig som vill göra egna sökningar i statistikdatabasen:

www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/lakemedel

Kontakt

Helena Schiöler (statistikfrågor)

Telefon: 075-247 39 96

E-post: helena.schioler@socialstyrelsen.se

Annica Bergendal (medicinska frågor)

Telefon: 075-247 31 19

E-post: annica.bergendal@socialstyrelsen.se